

Veiledning og tilleggsoppgaver til kapittel 7 i *Her bor vi 2*

Generelle kommentarer til kapittel 7 *Tradisjoner*

Dette kapittelet handler om ulike tradisjoner, både i Norge og andre steder i verden. Jula, og forberedelsene til den, har fått forholdsvis stor plass, siden dette er den årlige høytiden som nok blir markert i størst omfang i de fleste nordmenns dagligliv. Det er fokusert på betydningen av tradisjoner og markeringer i menneskers liv, fordi disse tradisjonene er med på å binde mennesker sammen. Tradisjoner og markeringer som har et religiøst utspring, feires av mange på en lite religiøs måte. Eksempler på dette er jul og påske.

Leyla vurderer å kjøpe og pynte et juletre, fordi hun synes det er pent. Dette kan danne bakgrunn for interessante diskusjoner i gruppen. Kan eller bør man ta til seg noen tradisjoner fra storsamfunnet? Hva hvis disse tradisjonene har utspring fra en annen religion enn ens egen? Hva med barn i barnehagen og på skolen? I hvilken grad bør de få være med på den typen feiringer?

Leyla tenker tilbake på id-feiring sammen med familie og venner. Fru Olsen gruer seg til jul, fordi hun ser fram mot en ensom feiring. Savn etter familie og venner oppleves for mange ekstra tungt i forbindelse med høytider og feiringer. Dette kan gi mye å snakke om i gruppen, men det kan også være et sårt tema for noen av deltakerne.

Grammatikk

Sammensatte substantiv tas opp i oppgave 9 og 10. Et substantiv kan få en spesifisert betydning ved å sette et annet ord foran. *Klær* kan være både *barneklær*, *sommerklær*, *treningsklær*, *skinnklær*, *ullklær* osv. Vi kan altså fortelle både hvem de er for, når eller hvordan de skal brukes, hva de er laget av, og mange flere ting ved hjelp av sammensetninger.

Denne måten å bestemme et ords mer spesifikke betydning på, er ikke så vanlig. Mange språk vil ha bestemmelsene etter hovedordet; *klær for barn*, *klær (som er laget) av skinn*. osv.

Dersom det bestemmende ordet settes foran, står ordene i mange språk som separate ord, altså noe som tilsvarer *sommer klær* i stedet for *sommerklær*.

Sammensatte ord følges opp i kapittel 9.

Kommentarer til diskusjonsoppgavene i boka

Om oppgave 2

Se generelle kommentarer til kapittelet.

Om oppgave 17

Her kan det være nyttig å snakke generelt om det å gå på besøk og å få besøk. Forskjellen på et ”stikkinnombesøk” og et middagsselskap er jo ofte temmelig stor med tanke på måten det

inviteres på, servering, og hvor lenge selskapet eller besøket er tenkt å vare. Mange kursdeltakere med kort botid i Norge er ofte usikre når det gjelder disse spørsmålene.

Invitasjoner av typen ”Stikk innom en dag, da!” og besvart med et ”Ja, det skal jeg gjøre”, oppleves ikke som en reell invitasjon av mange nordmenn. Mange av oss trenger en invitasjon som inneholder både dag og klokkeslett før vi kommer på besøk. Men her er det jo naturligvis mange variasjoner. Uansett kan det være nyttig å ta opp i gruppen.

Servering av mat er et annet tema. Hvor ”flott” servering er forventet i ulike situasjoner? Og hva med menyen? Dersom en er redd for å få servert enkelte matvarer når en er på besøk – hva kan en gjøre da? Her kan både religiøse og helsemessige årsaker ligge til grunn. Kan og bør man snakke med vertskapet på forhånd, eller skal man forvente at vertskapet tar opp dette på eget initiativ?

Kommentarer til tilleggsoppgavene

Om oppgave 7.1 Året rundt

Illustrasjonene kan brukes som utgangspunkt for samtaler. Her er det anledning til både å forberede og repetere vokabularet som brukes i dette kapittelet. I tillegg kan illustrasjonene brukes til å bygge ut et ordforråd ut over det som brukes i kapittelet.

Illustrasjonene kan også være utgangspunkt for skriftlige tekster.

Om oppgave 7.2 Kryssord

I tillegg til å løse kryssordet (individuellt, i grupper eller i fellesskap), kan en lage små samtaler i klassen eller i mindre grupper:

- Fortell om en gang Anne var nervøs.
- Fortell om en gang Marco var glad. Osv.

Det er ofte lettere å snakke om en situasjon som omhandler fiktive personer enn å snakke om seg selv, særlig når en skal snakke om noe så privat som følelser.

Om oppgave 7.3

Det kan være fint å øve på litt ”small talk” før rollespillet. Eksempler på nyttige fraser:

- Så hyggelig at du kunne komme!
- Takk for invitasjonen!
- Jeg har med en blomst til deg.
- Tusen takk, så hyggelig!
- Kom inn i stua!
- Vær så god, nå må du bare forsyne deg.

- Så gode kaker!
- Vil du ha mer kaffe / te?
- Takk, jeg er forsynt.
- Takk for meg!
- Osv.

Det kan også være nyttig å diskutere hva en kan gjøre hvis en er engstelig for serveringen når en blir invitert bort. Bør man spørre om hva maten inneholder (for eksempel smult og gelatin i kaker), eller bør en regne med at verten har tenkt over disse tingene på forhånd? Kan man be om kaffe i stedet for te, hvis verten bare har gjort i stand til kaffeservering? Og hvordan kan men eventuelt be om det?

Videre kan det vær nyttig å snakke om hva som ligger i begrepet ”kaffe og kaker”. Pynter man seg til et slikt besøk? Hvor lenge er det vanlig å bli sittende? Osv.

Man kan også gjerne snakke om forskjellen på ”full oppdekning” med middag og det hele og enklere sammenkomster. En middagsinvitasjon oppleves gjerne mer forpliktende, både for vert og gjest. De første sammenkomstene med nye bekjenskaper er ofte litt enkle og nedtonede – nettopp for å holde bekjentskapet på et uforpliktende plan inntil en eventuelt har ønske om å utvide det.

Om oppgave 7.4

Kanskje deltakerne kan finne flere sammensatte substantiv? Her er et eksempel på en aktivitet som kan skape en munter stemning i gruppa:

Første deltaker sier et sammensatt substantiv, for eksempel: SKOLEBARN

Neste deltaker lager et nytt sammensatt substantiv som lages av siste

ledd av det forrige substantivet, for eksempel: BARNESELSKAP

Neste deltaker lager igjen et nytt sammensatt substantiv som lages

av siste ledd av det forrige substantivet, for eksempel: SELSKAPSKJOLE

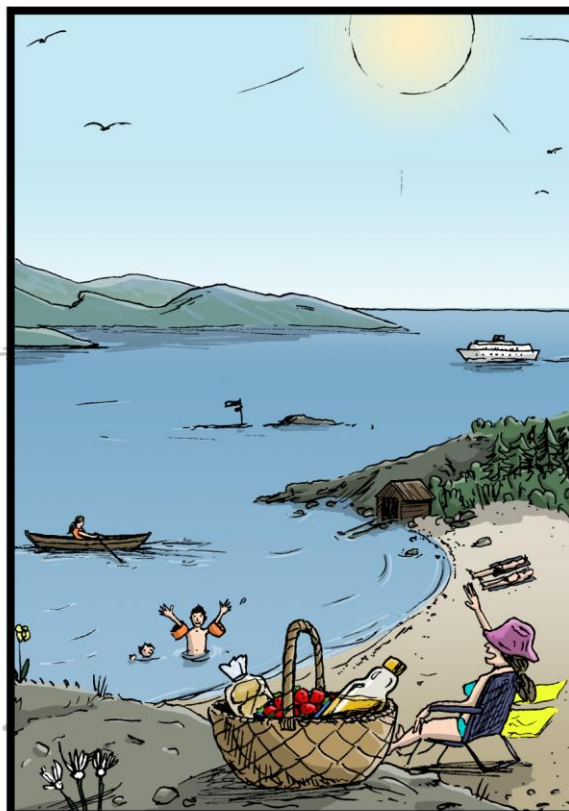
Osv.

Det er morsomt å se hvor lenge en kan holde ordrekka gående.

Om oppgave 7.4

For noen deltakere/grupper er det nyttig å trene på å kjenne igjen de viktigste ordklassene. Oppgaven kan gjøres i fellesskap i gruppa, som pararbeid eller individuelt.

Oppgave 7.1 Året rundt

Oppgave 7.2 Følelser. Kryssord

Hvilke ord skal inn i setningene? Skriv bokstaver inn i de hvite feltene.

Hunden løper etter katten. Hunden er ...					S					
Aysha lurte på hva som er i pakken. Hun er ...					J					
Barna har ikke gjort lekser. De er ... når de forteller det til læreren.					E					
Johannes skal på jobbintervju. Han gruer seg. Han er ...					N					
Det er ferie, og familien skal være sammen i mange uker. De er ...					E					
Ali lærer å svømme. Selv om mamma er med ham i vannet, er han litt ...					R					
Brita er ... fordi moren hennes er syk.					T					

Fasit til oppgave 7.2 Følelser. Kryssord

Hunden løper etter katten. Hunden er ...					S	I	N	T		
Aysha lurder på hva som er i pakken. Hun er ...	N	Y	S	G	J	E	R	R	I	G
Barna har ikke gjort lekser. De er ... når de forteller det til læreren.	F	L	A	U	E					
Johannes skal på jobbintervju. Han gruer seg. Han er ...					N	E	R	V	Ø	S
Det er ferie, og familien skal være sammen i mange uker. De er ...	G	L	A	D	E					
Ali lærer å svømme. Selv om mamma er med ham i vannet, er han litt ...					R	E	D	D		
Brita er ... fordi moren hennes er syk.					T	R	I	S	T	

Oppgave 7.3. Rollespill: Et kaffebesøk

Les rollen du får av læreren din. Spill situasjonen.

Person A: Du er invitert til kaker og kaffe hos naboen din. Du kjenner ikke naboen så godt, men vil gjerne bli bedre kjent.

Du er litt spent. Hva skal dere snakke om? Vil du forstå alt naboen sier?

Skal du ha med en gave?

Du er ikke så veldig glad i kaffe. Skal du spørre om å få te i stedet?

Nå ringer du på døra til naboen din. Hva sier du når naboen åpner døra? Hva sier dere etterpå? Spill situasjonen.

Person B: Du har invitert naboen din til kaffe og kaker. Du kjenner ikke naboen så godt, men vil gjerne bli bedre kjent.

Du er litt spent. Hva skal dere snakke om? Vil du og naboen forstå hverandre?

Vil naboen like kakene og kaffen?

Det ringer på døra. Hva sier du når du åpner døra? Hva sier dere etterpå? Spill situasjonen.

Oppgave 7.4 Sammensatte substantiv

Sett strek og lag nye ord:

høst	kopp
advents	hage
barne	plan
kaffe	kalender
time	ferie

Skriv ordene:

høstferie _____
_____
_____

Sett strek og lag nye ord:

vinter	hjem
skole	år
jule	jakke
alders	land
hjem	tre

Skriv ordene:

vinterjakke _____
_____
_____

Oppgave 7.5

Sett substantivene, verbene og adjektivene på riktig plass:

skoleferie – viktig – liker – pen – nervøs – plukke – familien – gråter – redd
– spiste – gave – fortelle – nydelig – pynte – selskap – kjøpte – sjenert – mat
– savner – hyggelig – sint – invitasjon – feire – kaldt – tradisjoner – bakte –
mennesker – vindu – trist – påske

Substantiv

Verb

Adjektiv

skoleferie

liker

viktig

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____